24/11/2020

Епископ шабачко-ваљевски др Симеон Станковић (1886-1960)

Као Ваш, промислом Божјим одређени архипастир, апелујем на све Вас као на своју духовну паству и молим Вас да увек, у свакој прилици, видно исказујете своју љубав и оданост према нашој Светој Православној Цркви која, можемо слободно рећи, једина у пуној и идеалној чистоти чува и проповеда божанску и за све људе спасоносну науку Христа Спаситеља. Угледајте се на многе светле и похвалне примере славних предака, који су живот давали за Православље и Српство…“

Управо ове, али и још много мудрих и богонадахнутих речи, изговорио је Епископ др Симеон (Станковић) приликом устоличења у трон Епархије шабачко – ваљевске. Збило се то на празник Светог краља Владислава, 7. октобра лета Господњег 1934., у Саборној Цркви Светих апостола Петра и Павла у Шапцу. И управо на празник владара из светородне немањићке лозе, ктитора по лепоти чувене Милешеве, отпочела је пастирска служба врсног духовника, научника, молитвеника, проповедника и страдалника за веру Христову и српски народ, од чије се земаљске кончине навршило 60 година. О

Владики Симеону се данас мало зна. Услед разних околности мало тога је о његовом плодоносном пастирском путу и сачувано. Ако ништа, оно бар јубилеј је ту да нас опомене да и то мало не предамо забораву. Рођен је 17. октобра 1886. у селу Лежимир код Сремске Митровице. Основну школу завршио је у родном месту, гимназију од I до IV разреда у Сремској Митровици, а гимназију од V до VIII разреда са матуром у Сремским Карловцима. Православни богословски факултет са звањем доктора завршио је 1914. у Черновицама (тада Румунија, данас Украјина), а нешто касније и Филозофски факултет у Бечу и Загребу. Био је наставник у гимназији у Сремској Митровици, Другој мушкој гимназији у Београду и Карловачкој богословији, а од 1922. до 1932. године професор Хришћанске етике на Православном богословском факултету у Београду.

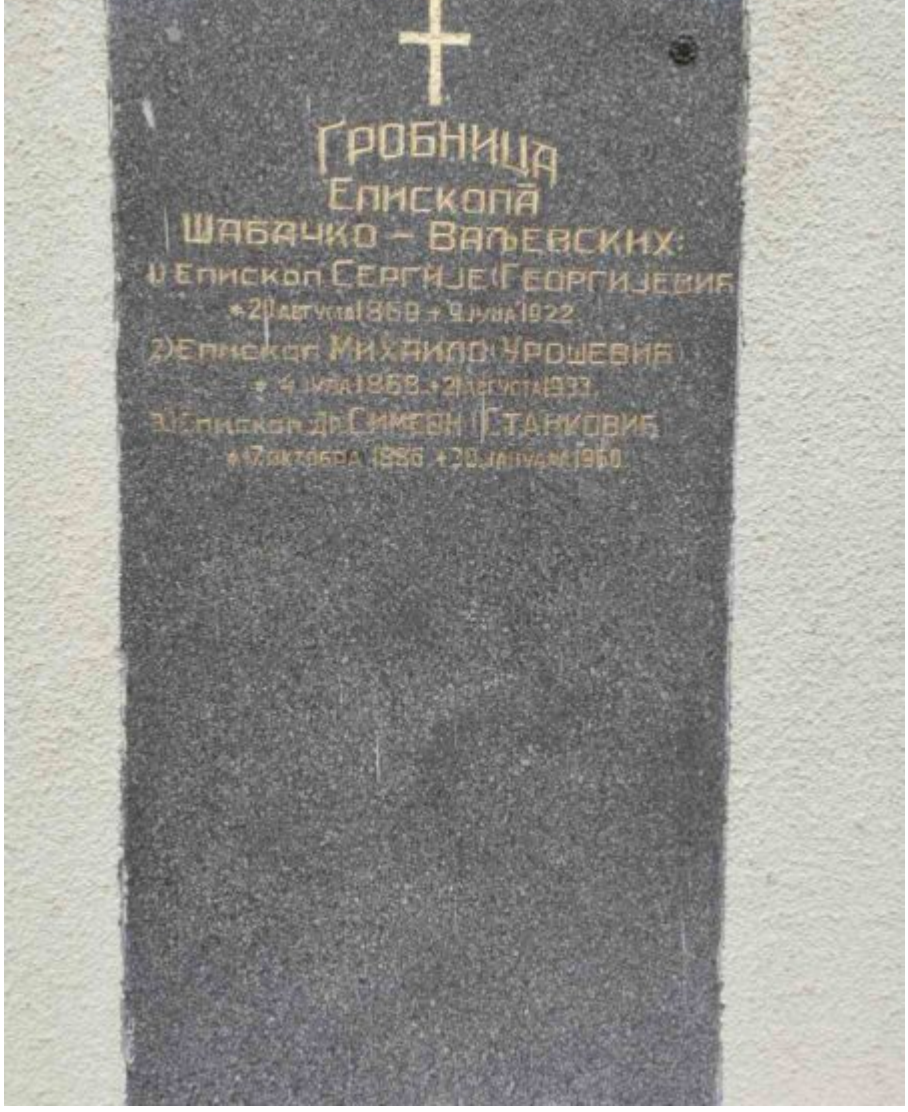
Монашки пут овај сјајни теолог започео је на празник Свете Петке, 27. октобра 1919., примивши постриг у фрушкогорској светињи Мала Ремета од игумана Корнелија (Зубовића). Те године, 9. новембра, рукоположен је у чин јерођакона у Саборној цркви у Београду. Годину касније у тој престоничкој светињи, на празник Цвети, постаје јеромонах , а на Духове бива одликован црвеним појасом. Године 1928. Свети Архијерејски Сабор СПЦ производи га у чин архимандрита. Указом Краља Александра Карађорђевића, пре ступања у архијерејску службу, одликован је Орденом Светог Саве III и IV степена, а године 1932., као Епископ захумско – херцеговачки, и Орденом Светог Саве I степена са лентом. На катедри Хришћанске етике на ПБФ – у Београду, 1931. године затиче га избор за Епископа захумско – херцеговачког са седиштем у Мостару. Хиротонисао га је у Саборној цркви у Београду 31. јануара 1932. Патријарх српски Варнава, док га је у трон Епархије захумско – херцеговачке увео на Сретење, 15. фебруара 1932., Епископ нишки Доситеј. Иако је епархијом у „Војводини Светог Саве“ управљао свега две године, Епископ Симеон остварио је запажене резултате у свом пастирском раду. Основао је нова намесништва, чинио редовне канонске посете и поучавао свештенство и народ. Нарочиту пажњу посвећивао је верској настави, те је редовно обилазио школе и присуствовао испитима . У Мостару је обележио и два велика јубилеја – стогодишњицу обновљења Старе цркве и шездесетогодишњицу освећења Саборне цркве. Септембра 1933., дочекао је у Мостару Патријарха Варнаву у пратњи Епископа охридског Николаја, бачког Иринеја и моравичког Антонија. На редовном заседању Светог Архијерејског сабора, 19. јуна 1934., изабран је за епископа Шабачко – ваљевске епархије, упражњене упокојењем дотадашњег Епископа Михаила (Урошевића). У трон, завичају му близу, града на Сави, где ће остати до краја свог земног века, увео га је Епископ тимочки Емилијан.

Догађај по коме је име Епископа Симеона препознатљиво и који га чини налик ранохришћанским мученицима јесте „Крвава литија“, која се одиграла 19. јула 1937. године у Београду. Наиме, у покушају да ослаби утицај Хрватске сељачке странке и среди односе са Римокатоличком Црквом, Влада Краљевине Југославије 1935. године у Риму потписује Конкордат – споразум са Светом столицом, којим се Римокатоличкој Цркви даје висок степен овлашћења у области образовних, хуманитарних и културних активности. Конкордат је чекао на ратификацију у Народној скупштини скоро две године, будући да је председник Владе Милан Стојадиновић желео да постигне споразум и са Српском Православном Црквом. То се, међутим, није догодило јер је СПЦ, на челу са Патријархом Варнавом, у овом документу препознала

потенцијално угрожавање својих верника. „Игром случаја“ како се криза у друштву поводом Конкордата продубљивала, здравствено стање Патријарха Варнаве се погоршава. Истог дана, 19. јула 1937., када је у Народној скупштини требало да се расправља о Конкордату, била је заказана и молитвена литија за оздрављење српског првојерарха. Молепствије у Саборној цркви су служили Епископ шабачко – ваљевски др Симеон и викарни Епископи Сава, Платон и Викентије. Управа Града Београда наредила је да се најављена литија не одржи, што је изазвало гнев мноштва народа. Литија је кренула ка Кнез Михаиловој улици и код зграде Народне банке жандармерија им је препречила пут. Долази до сукоба и врло бруталне интервенције у којој Владика Симеон добија ударце по глави и грудима. Како пише блаженопочивши Епископ шумадијски Сава, „пао је обливен крвљу на калдрму, добивши озледу ока. Епископска митра ударцем гумене палице је улубљена, а крст који је држао у руци је искривљен. Стање Владике Симеона је било рђаво и одмах је пренесен у Патријаршију, а затим у Санаторијум „Живковић“. Какве су природе биле повреде Владике Симеона најбоље се види из лекарских билтена...“ Жандарми су тукли и остале епископе, свештенике и народ. Након „Крваве литије“, која је довела до одустајања од Конкордата, Владика Симеон наћи ће се пред новим искушењима, која за собом носи Други светски рат, а потом долазак комуниста на власт. Према речима протојереја – ставрофора Мирка Вилотића, архијерејског заменика Епископа шабачког Г. Лаврентија, у Шабачко – ваљевску епархију су у време рата као избеглице из Босне, Хрватске и Војводине дошли 65 свештеника, неколико монаха, професора богословије, вероучитеља, 7 богослова, неколико свештеничких удовица и сирочади и много народа. Владика Симеон се, наглашава отац Мирко Вилотић, трудио да свима помогне. Да би све свештенике збринуо, веће парохије је делио на мање и тако стварао нове на које је постављао избегле свештенике, запошљавао их као вероучитеље или у болнице, а сирочад је склањао код верника или у домове. Посебно је водио рачуна да се током рата Литургија служи редовно колико су градске власти дозвољавале. Нажалост, током рата, овај трудољубиви посленик њиве Господње суочио се и са страдањем многих свештеника, монаха и вероучитеља, као и са окупирањем Владичанског двора, због чега се преселио у помоћну кућу. Иако поново жртва људске суровости, Владика Симеон успева да сачува јеванђеоски мир и љубав у свом срцу и у новим друштвеним околностима, које намеће атеистичка власт, Стара се о образовању свештеника и њиховом оспособљавању за мисионарски рад. Написао је бројна дела, међу којима је и научни рад о Јосипу Јурају Штросмајеру који до данас није објављен. Године 1948., по благослову

Епископа Симеона, у манастир Ћелије долази истакнути теолог, писац и проповедник архимандрит др Јустин Поповић, потоњи светитељ Српске Цркве. Примањем у епархију човека који је од ондашњих власти проглашен државним непријатељем, Владика Симеон поново показује изузетну храброст и спремност да за Христа Господа дела, не марећи за реакције овосветских моћника. Старији Шапчани, који су имали част да га упознају, кажу да је Владика Симеон био омиљен у народу, а посебно међу припадницима културне елите. Врата његовог двора увек су за све била отворена и ко год је желео да са њим поразговара, имао би ту радост и част. О љубави Шапчана према Владики Симеону сведочи и улица која носи његово име у граду на Сави.

Несумњиво, реч је о још једном духовном горостасу Српске Цркве и народа у 20. веку. Човеку, чији нас подвиг љубави, жртве, смирења, и (с)трпљења и данас може поучити како да у Христу живимо. Године његовог управљања Шабачко – ваљевском епархијом обележили су најдраматичнији и најтрагичнији догађаји на овим просторима. Владика Симеон понео је свој крст храбро и достојанствено, без роптања или пак чињења компромиса са представницима сила овог света. Данас, када обележавамо шест деценија од његовог престављења Господу, свака реч о Владики Симеону, изговорена и написана, прилог је култури сећања која код нас Срба никако да пусти корене. Због нас самих, како би постали бољи. Њему овоземаљске хвале никада нису биле важне, а Онај Коме је током живота на земљи тежио засигурно га је одавно загрлио.

ГРОБНИЦА
ЕПИСКОПА
ШАБАЧКО – ВАЉЕВСКИХ:
1) Епископ СЕРГИЈЕ ГЕОРГИЈЕВИЋ
2) Епископ МИХАИЛО УРОШЕВИЋ
3) Епископ Др СИМЕОН СТАНКОВИЋ

ЕПИСКОП ШАБАЧКО-ВАЉЕВСКИ Г. СИМЕОН (1934-1960)

Његово Величанство

ПАВЕКЕВАЛЕ

по милости Божјој и вољи народној

КРАЉ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

благоволео је потписаном следећи Орден

За грађанске заслуге у Краљевини Србији

одликовати

Господина Др Симеона Ситаћевића

грађанина, рођена месног председника из Београда

Краљевским указом

СВЕТОГА САВЕ

трећега реда

Број Министар Двора

ове године Орден и Врпца

Министар Двора

Др. Вој. Лешјанин с.р.

Београду

Канцелар Краљевских одлика овде оду Павла

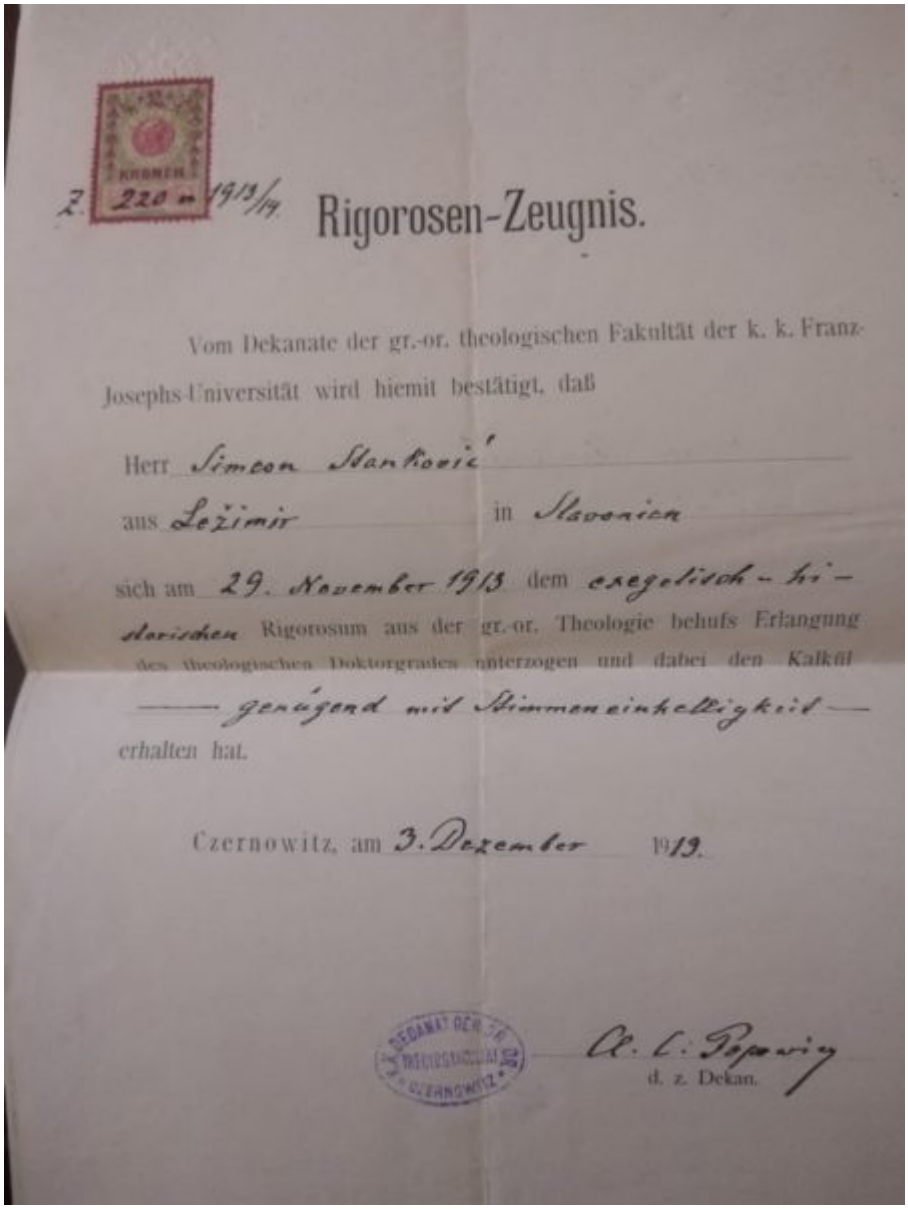
Господину Др Симеону Ситаћевићу

као данас потврђено одликовање

Београду

Директор Државне штампе

Ђорђе Ј. Јарошевић

Z. 220 m 1913/14

Rigorosen-Zeugnis.

Vom Dekanate der gr.-or. theologischen Fakultät der k. k. Franz-Josephs-Universität wird hiemit bestätigt, daß

Herr Simeon Stankovic'

aus Ležimir in Slavonien

sich am 29. November 1913 dem exegetisch-historischen Rigorosum aus der gr.-or. Theologie behufs Erlangung des theologischen Doktorgrades unterzogen und dabei den Kalkül

— genügend mit Stimmeneinhelligkeit —

erhalten hat.

Czernowitz, am 3. Dezember 1913.

DEKANAT DER K. K. FRANZ-JOSEPHS-UNIVERSITÄT CZERNOWITZ

A. L. Popowicz
d. z. Dekan.

smart

spc.rs